

KESTÄVÄ LIKKUMINEN

Kestävä liikkuminen on ympäristö- ja ilmastoystävällistä, turvallista, taloudellista ja sujuvaa. Kestävästä liikkumistavoista hyötyy myös liikkuja itse, sillä liikkumattomuus vaikuttaa terveyteen. Myös autolla voi liikkua fiksummin esimerkiksi ottamalla useampia ihmisiä kyytiin! Liikennettä kehitetään koko ajan kestävämpään ja turvallisempaan suuntaan erilaisilla ratkaisuilla. Esimerkiksi sujuvaa pyöräilyä varten tarvitaan liikennesuunnittelua ja -järjestelyjä, kuten pyöräkaistoja, hyvät pyöräparkkitilat ja pyöräteiden talvikunnossapitoa.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä kestävästä liikkumisesta!

1. Millaisia hiilijalanjäljen kannalta hyviä liikkumistapoja voitte valita?

2. Miten kaupunkisuunnittelussa voitaisiin ottaa turvallisuus paremmin huomioon? Tiedättekö esimerkkejä, missä liikenteen turvallisuutta on pyritty viime aikoina parantamaan?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

LUONNON MONIMUOTOISUUS

Luonnon monimuotoisuus tarkoittaa lajien (eläinten ja kasvien) ja erilaisten elinympäristöjen kirjoa. Erilaiset elinympäristöt tarjoavat kasveille ja eläimille hyviä ja tärkeitä paikkoja kasvaa ja asua. Kaikki luonto, mitä näet ympärilläsi, on osa luonnon monimuotoisuutta: lähimetsät, katujen varrella kasvavat voikukat, pörriäiset ja kukkapenkit. Ihmisen toiminnan seurauksena tämä monimuotoisuus on vähentynyt. Lajirikas luonto mahdollistaa paremmat ekosysteemipalvelut, jotka tuottavat ihmisille puhdasta vettä ja ilmaa, energiaa, ruokaa ja lääkkeitä. Siksi, myös meidän ihmisten vuoksi, on niin tärkeää suojella luonnon monimuotoisuutta.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä luonnon monimuotoisuudesta!

1. Ottakaa kuvia, joissa näkyy sekä ihmisen että luonnon vaikutuksia ympäristöön. Millaisia vaikutuksia löydätte? Pitäisikö jompaakumpaa olla enemmän?

2. Mikä merkitys puistoilla, metsillä ja muilla viheralueilla on kaupunkiympäristölle?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

OPPILAIDEN LEMPIPAIKAT

Tällä rastilla saatte kertoa päättäjälle, mitkä ovat teidän lempipaikkojanne kotikunnan alueella. Miettikää, miksi juuri kyseistä paikasta on tullut lempipaikka – mikä tekee siitä erityisen ja viihtyisän? Monesti paikkaan liittyy esimerkiksi omia, mukavia muistoja. Voitte myös esittää päättäjälle ajatuksia ja toiveita siitä, miten kunnasta tehdään mukavampi paikka lapsille ja nuorille. Voitte kertoa päättäjille siitäkin, minkälainen paikka teistä on erityisen epämiellyttävä!

Keskustelkaa lempipaikoistanne päättäjän kanssa.

1. Mitkä asiat tekevät paikasta mielestänne hyvän paikan viettää aikaa? Miksi?

2. Millaisia paikkoja toivoisitte lisää? Pitäisikö nykyisiä paikkoja parantaa?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

VIIHTYISYYS

Tällä rastilla voitte kertoa päättäjille, mikä paikka on mielestänne erityisen viihtyisä – sellainen, jossa on mukava viettää aikaa. Paikka voi olla rakennettu tai luonnon muovaama. Miettikää, kenen tarpeisiin paikka on suunniteltu, ja onko se esimerkiksi helposti oppilaiden saavutettavissa. Voitte myös kertoa päättäjille, mitä kunnassa tulisi tehdä, jotta kunnan viihtyisyys paranisi teidän näkökulmastanne.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä asioista viihtyisyyteen liittyen.

1. Miten erilaiset ihmiset on otettu huomioon kaupunkisuunnittelussa? (penkit, valot, näkövammaisten opasteet jne.) Onko huomiointi riittävää?

2. Mikä tekisi paikasta viihtyisämmän? Jos saisitte lisätä yhden asian/elementin paikkaan, mikä se olisi? Miten voisitte lähteä toteuttamaan muutosta?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

VALLAN PAIKAT

Tällä rastilla voitte keskustella päättäjien kanssa siitä, kenellä kunnassa on valtaa ja miten sitä käytetään. Voitte pohtia yhdessä, millaisia päätöksiä kunnassa tehdään, missä päätöksiä tehdään ja ketkä niitä tekevät. Kunnanvaltuustossa tehdyt päätökset vaikuttavat kaikkien kuntalaisten elämään. Alle 18-vuotiaat eivät voi kuitenkaan äänestää Suomessa. Voitte keskustella vaaleista ja siitä, miten lapset ja nuoret voisivat osallistua kunnan päätöksiin ja kertoa omia toiveita osallistumiseen.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä päätöksenteosta.

1. Miksi rakennus on tässä (keskeisellä sijainnilla)? Mihin tätä rakennusta tarvitaan?

2. Millaisia töitä paikassa tehdään ja ketkä siellä käyvät töissä?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

Energia liittyy kaikkeen mitä teemme, olimme sitten kotona, koulussa tai vaikka mummolassa. Energialla tuotetaan muun muassa valoa, lämpöä ja sähköä erilaisia laitteita, kuten puhelinta, pelikonetta tai jääkaappia varten. Käyttämällä energiaa säästeliäästi ja suosimalla uusiutuvaa energiaa, kuten aurinkovoimaa tai tuulienergiaa, voimme hillitä ilmastonmuutosta yhdessä. Kunta voi sitoutua tekemään energiansäästötoimia vapaaehtoisella energiatehokkuussopimuksella. Kunnalla on myös mahdollisuus valita, käytetäänkö kunnassa uusiutuvaa energiaa tai tuotetaanko sitä jopa itse.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä energia-asioista!

1. Miettikää keinoja, miten kunta osallistuu energiansäästötalkoisiin.

2. Miten voisitte omassa arjessanne tehdä parempia valintoja energiankulutuksen suhteen?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

Kunnan tehtävät on määrätty laissa. Laissa sanotaan, että kunnan on järjestettävä kuntalaisille esimerkiksi sellaiset palvelut kuin koulutus ja varhaiskasvatus, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja kirjastopalvelut. Kunta voi itse päättää, miten nämä palvelut asukkaille tuotetaan, kunhan ne täyttävät niille asetetut vaatimukset. Kuntalaisille täytyy antaa mahdollisuus myös osallistua kunnan toimintaan. Keskustelkaa päättäjien kanssa, miten teidän mielestänne kunnan palvelut on toteutettu. Millaisia palveluita olisi unelmakunnassanne, jos saisitte itse päättää?

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä kunnan palveluista.

1. Miten nuoret on otettu huomioon kunnan palveluita suunniteltaessa?

2. Onko nuorille annettu vaikutusmahdollisuuksia, kun nuorille on suunniteltu palveluita (esim. harrastuspaikat, nuorisotilat, kirjastot)?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

Jätehuolto ja osa kierrätysmahdollisuuksista ovat kunnan järjestämiä palveluita. Ympäristön kannalta tärkeintä on, että yritämme vähentää jätteen syntymistä ostamalla vain tarpeellista, korjaamalla ja käyttämällä tavaraa niin pitkään kuin mahdollista. Toimiva kierrätys ja jätehuolto ohjaavat luonnonvarojen viisasta käyttöä ja samalla varmistetaan, ettei jäte aiheuta vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Arkisesta elämisestämme syntyy monenlaista jätettä: paperia, muovipakkauksia, ruoantähteitä ja rikki menneitä laitteita. On tärkeää lajitella jätteet oikein kierrätykseen: luonnonvaroja säästyy, kun materiaalia ei tuhota, vaan käytetään uudelleen.

Keskustelkaa ja kysykää päättäjältä kierrätyksestä ja jätehuollosta!

1. Miten jäte- ja kierrätyspalvelut toimivat kunnassanne?

2. Voisitteko hankkia esim. hyväkuntoisia vaatteita tai puhelimen käytettynä?

3. Omat kysymykset ja niiden vastaukset:

